

gjorde gældende ved det Forslag, som vi nylig blev færdige med at behandle. Man henviste der til, at Stifteren, om jeg saa maa sige, af den socialdemokratiske Bevægelse havde henvist til, at Udviklingen gik i Retning af Stordrift og i Retning af, at der blev flere og flere besiddelsesløse, og saa gjorde man gældende, at naar vi arbejdede i Retning af at skabe Besiddelse, arbejdede vi imod de Teorier, som ere Grundlaget for vort Partis Politik og Taktik. Det er imidlertid en forkert Opfattelse af de Herrer. Det er rigtigt, at vi have den Opfattelse, at Udviklingen gaar i den Retning, og det viser sig jo da ogsaa, naar vi nu behandle dette Lovforslag, at man fra anden Side indrømmer, at Udviklingen er saaledes, at dersom man ikke fra Samfundets Side skrider ind og skaffer de ubemidlede Fiskere Adgang til at komme i Besiddelse af det til Fartøjer og Redskaber nødvendige, vil det betyde, at enten blive de ude af Stand til at drive deres Erhverv paa tidssvarende og mest økonomisk Maade, eller ogsaa bliver det Privatmænd, Kapitalister eller Aktieselskaber, der komme til at eje Fartøjerne, og Fiskerne ville saa blive reducerede til Lønarbejdere, der maa arbejde for disse Selskaber. Man indrømmer ved dette Lovforslag, at Udviklingen gaar i den Retning, og at man altsaa fra Samfundets Side har en Pligt til at skride ind for at skabe bedre og sundere Forhold paa det Omraade. Naar vi gaa med til det, anser jeg det for at være i god Konsekvens af den Politik, vi føre. Det, der er vor Opgave, er jo ikke at arbejde henimod, at der kan blive saa mange besiddelsesløse som muligt; det, der er vor Politik, er at arbejde henimod at skabe et Samfund, hvor alle kunne komme i Besiddelse af Produktionsmidlerne, hvor alle kunne faa Adgang til at gøre deres Evner og Kræfter frugtbringende paa den bedst mulige Maade. Naar vi altsaa gaa med til at rejse en Stemning for dette Forslag, er det netop i god Overensstemmelse med den Politik, at vi i det hele taget søge at skabe Adgang for de besiddelsesløse til at komme i Besiddelse af Produktionsmidlerne, og ønske, at netop Staten som saadan træder til for at hjælpe dem dermed. Dersom det var vor Opgave at skabe et Samfund, hvor der var den størst mulige Elendighed, dersom vi troede, at det var det, der lettest førte til vort Maal, vilde vi heller ikke ved vore faglige Organisationer søge at skabe saa gode Vilkaar som muligt for Arbejderne. Vor Politik er ikke baseret

paa at skabe Elendighed, men paa at skabe Velstand og Velvære, og vi agte fremdeles at slutte os til de Krav, der komme frem i Tiden om at skabe bedre Forhold. Vi ere ikke blinde for, at selv om vi gøre det, bliver det alligevel saaledes, at den naturlige Udvikling fører med sig, at vi maa bort fra det kapitalistiske Samfundssystem og ind i det socialistiske for at skabe fuldstændig lykkelige og gode Vilkaar. Saa længe vi have det kapitalistiske System, ville den Slags Reformere som dem, her foreslaas, og mange andre, der gaa i lignende Retning, kun være Iapper paa det nuværende Samfund, de ville kun være i Stand til at afhjælpe en Skade hist og her, men de ville ikke være i Stand til at skabe virkelige Udviklingsbetingelser for, at Samfundet kan komme til at gaa fremad under de bedst mulige Betingelser for at naa den højeste Kultur og Udvikling. De smaa Skridt tage vi med, og vi ville være med til at arbejde for dem, hvor som helst der gives os Lejlighed dertil.

N. Andersen: Jeg tror, at jeg tør forudsætte, at den højtærede Landbrugsminister vil faa saa vel Ære som Glæde af det Forslag, han her har fremsat. Jeg tror ikke alene, at det vil vinde almindelig Tilslutning inden for Lovgivningsmagtens forskellige Faktorer, inden for Rigsdagen, men at det tillige vil vinde en næsten udelt Tilslutning blandt selve Fiskerbefolkningen, den Del af vort Samfund, den højtærede Minister har haft til Hensigt at hjælpe. Jeg kan i alt Fald ikke tænke mig nogen forstandigere Maade at gribe den Sag an paa, nemlig den store vigtige Opgave at skaffe Fiskerbefolkningen den fornødne Kapital til at drive sit Erhverv paa en nogenlunde fyldestgørende Maade.

Jeg kan fatte mig ganske kort, idet jeg kan slutte mig til, hvad der allerede er fremkommet fra anden Side, bortset fra nogle store Samfundsbetragtninger, som den sidste ærede Taler endte sit Foredrag med. Dem antager jeg for øvrigt, vi saa nogenlunde kunne undvære endnu en lille Tid. Jeg tror ikke, vi behøve endnu at optage det Spørgsmaal til Diskussion, hvor lyksaliggørende det socialistiske Samfund vilde være for vort lille Land. Bortset fra disse ret højtflyvende Betragtninger kan jeg i det store og hele tiltræde, hvad der er fremkommet fra de to ærede Medlemmer, der allerede have haft Ordet. Jeg har det samme Syn paa Sagen, som navnlig den første ærede Taler udviklede, at det maaske vilde være hensigtsmæssigt, naar